

Barba

Maribor, 9. februaria 1934

Leto II.

Posamezna številka Din 1.50 " Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— " Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ul. 26
Telefon 29-70 " Poštni čekovni račun 15.546 " Izhaja vsak petek " Oglasi po tarifi

Stev. 6

Jugoslovanski socialni nacionalizem ni liberalizem, ni fašizem, ni komunizem

»Jugoslovenska Reč« glavni organ socialno političnega pokreta Jugoslovanske Akcije prinaša v zadnji številki, od 5. t. m. uvodnik pod gornjim naslovom, ki ga radi aktualnosti v celoti ponatiskujemo.

Jugoslavija lahko v maksimalni meri opravlja ono funkcijo, ki ji je dana po naravi, vrši ono misijo, ki jo ji je namenila zgodovina, toda le pod tem pogojem, če dobi tako politično-socialno ureditev, ki bo v popolni meri ustrezala duhu, značaju in mentaliteti našega naroda, ki bo ustrezala strukturi in potrebam našega družabnega življenja, ki bo ustrezala postanku in nalogi naše države.

Jugoslavija je delo jugoslovanske nacionalne revolucije. Zato je glavna naloga jugoslovanske državne politike, da povzame vse konsekvence iz te zmagoslavne revolucije. Naša politično-socialna ureditev pa ne more in ne sme biti imitacija ali kopija politično-socialnih form tujih revolucij in kontra-revolucij, marveč mora ustrezati vsebini in smislu revolucije.

To pomeni, da mora biti politično-socialna ureditev naše države stvarna funkcija osnovne ideje jugoslovanske revolucije in da mora biti celokupna naša državna politika osnovana na onem fakti, ki je s svojo življensko silo in zgodovinskimi odporom omogočil, njeno ustvaritev in, ki jo je ustvaril za sebe, a to je jugoslovanski narod. In ta politično-socialna ureditev Jugoslavije mora biti identična z jugoslovanskim narodom in jugoslovansko državo. Ta ureditev mora pripeljati narod do tega, da bo postal on nosilec države in da bo postala država narod.

Jugoslovanska revolucija kot končna faza trinajstvekovnih bojov in stremeljenj jugoslovanskega naroda za svobodno jugoslovansko državo, ni bila samo politično nacionalna revolucija, ki je rušila sistem privilegiranih narodov tujih držav, marveč je bila socialno-ekonomska revolucija, ki je rušila obenem sistem privilegiranih stanov. Radi tega je imperativna dolžnost jugoslovanske državne politike, da dá Jugoslaviji tako politično-socialno ureditev, ki bo omogočala v državi narodno blagostanje socialno pravičnost in ljudsko prosvitljenost.

Na žalost pa je ustvarjeno Jugoslavijo, ki je del revolucije, prevzela v svoje roke profesionalna in partizanska politika. In z nastankom Jugoslavije se je pričel po vojni martirij jugoslovanskega naroda in kriza jugoslovanske države. Na mesto, da bi ob postanku Jugoslavije pričela doba jugoslov. etatizma, se je pričela doba eshaesarskega verbalizma in defetizma.

In ta eshaesarska politika niti ni znala niti ni hotela izvajati konsekvenc jugoslovanske revolucije, marveč je postavila vse njene najvišje dobrine pred vprašanje. Generacija starih partizanov in profesionalnih politikov, generacija antijugoslovanske mentalitete in antisocialnih tendenc in metod ni pri reševanju naših osnovnih narodnih in državnih vprašanj vzela za temelj zmago jugoslovanske revolucije, marveč je stalno stremela za tem, zavedno ali podzavedno, da nas vrne preteklosti, da falzificira pravo voljo jugoslovanskega naroda in na ta način zruši temelje jugoslovanske države.

Namesto, da bi jugoslovanska revolucija dobila v ustvarjeni Jugoslaviji adekvatno politično-socialno ureditev, se je naše politično življenje po vojni razvilo v okviru in po osnovah zagrešene eshaesarske celokupne naše narodne in državne politike in to na osnovi neke nemogoče anahronistične politične partizanske organizacije naroda. Formiranje naših političnih strank ni bilo izvedeno na temeljih novega stanja, ki ga je povzročila naša nacionalna in splošna svetovna revolucija, marveč na bazi predvojnih politično-partizanskih organizacij in orientacij.

Naše predvojne stranke so nadaljevale svoje življenje in delovanje, kakor, da se ni nič zgodilo, kakor, da bi Evrope ne bila pretresla največja vojna kar jih pozna zgodovina in kakor, da se ne bi bil izvršil največji politično-socialni preobrat v njeni zgodovini. Razumljivo je, da parlament sestavljen iz teh preostalih fragmenov predvojnega političnega življenja, iz časa drugih politično državnih okvirov ni mogel pravilno rešiti življenjskih problemov neke nove države, ki je bila ustvarjena v svetovni vojni, ki je prav radi te ustvaritve tudi izbruhnila.

Namesto, da bi se že v prvih početkih v okviru in na temeljih jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva politično organizirali vsi sloji in stanovi naroda na osnovi ekonomskih in drugih življenjskih interesov, se je v naši državi narod politično organiziral v preživelih strankah in po starih metodah, ki so že v principu pomenile negacijo narodnega in državnega edinstva, kakor tudi negacijo socialnih potreb in pravic najširših plasti naroda. Živi narodni organizem se je vklepil v mrtve forme političnega življenja izginulih držav.

Posledica tega so bile naravnost fatalne zablode in v tem so grehi naše demokracije. Večina naših politikov je bila iznenadena nad velikostjo države, katere problemi so prekoračili njihovo politično kapaciteto in ti politiki nasprotno niso bili niti zmožni, da bi vodili našo državo. Delo jugoslovanskega naroda je bilo mnogo večje od zmožnosti večine naših vodilnih ljudi — politikov malih in oskudnih koncepcij. V številnih plemenih, pokrajinah, konfesijah in razredih oni niso videli naroda in države kot celote. Oni niso gledali Jugoslavije iz jugoslovanske in socialne perspektive marveč so gledali na njo iz svojih osebnih, strankarskih in provincijalnih perspektiv.

Naš parlament je bil sestavljen iz plemenskih, verskih in razrednih strank, in ne iz velikih jugoslovanskih strank, ki bi programatično in organizatorno obsegale ves narod in vso državo in, ki bi se med seboj razlikovale in borile za vladno na osnovi socialno-ekonomskega in kulturno-prosvetnega kriterija.

Grupacija naših strank se je izvršila na osnovi mehaničnega in številčnega principa formalne demokracije, a vse ostale probleme mlade države se je reševalo po starih predvojnih metodah in receptih.

Izkoriščujoč popolno svobodo, ki jo jim je omogočala nova država, so šle stranke med narod, ki ni bil povečini še politično vzgojen, z najekstremnejšimi parolami in naravnost utopističnimi gesli. Posledica tega je bila, da je naš svoboden narod zapadel v robstvo domačih strank. Svoboda besede in tiska, to največjo dobro prave demokracije, so izrabljale naše stranke na ta način, da so sejele mržnjo med narod, da so ga duševno in politično kosale.

Že v prvih letih rojstva naše države ni bilo mogoče radi tega rešiti osnovnih življenjskih vprašanj naroda in države. Ni bilo mogoče ustvariti solidne podlage za pozitivno in konstruktivno delo za napredek narodne države. Tudi je razumljivo, da je moralo priti do popolnega poloma take pogrešne politike, ki je hotela rešiti problem Jugoslavije na temeljih antijugoslovanstva ali psevdoyugoslovanstva in to v obliki neke lažnive prikriti demagoške, korupcijske in antisocialne demokracije.

Naravno je, da posledice take zgrešene politike niso izostale in da smo mi še danes njene žrtve. Neohodno potrebno je, da se v najvišjem interesu jugoslovanskega naroda in države odločno krene na novo in pravo pot pravilne politično-socialne ureditve Jugoslavije, ki nam jo narekuje osnovna ideja jugoslovanske revolucije, ona ideja, ki je poklicala v življenje pokret v katerem se je rodila Jugoslavija.

Država se more pravilno organizirati samo na temeljih onega principa, po katerem je nastala. Država se mora upravljati v duhu one ideje, v kateri je bila ustvarjena. Edinstvo moderne države mora bazirati na edinstvu naroda. Moč narodne države mora temeljiti samo na zavesti in na organizirani moči najširših plasti naroda. Radi tega mora biti osnovna ideja jugoslovanske zgodovine in revolucije poglavitna ideja politično-socialne ureditve jugoslovanske države. In to je ideja nacionalne svobode in socialne pravičnosti.

Osnovni problem Jugoslavije ni srbsko-hrvatsko-slovenski, ni srbsko-prečanki, ni pravoslavno-katoliški, marveč je socialno-ekonomski, in kulturno-prosvetni. Pravilno in pravično rešiti vprašanja dežele in mest, dela in kapitala, se pravi rešiti problem Jugoslavije in ustvariti v državi narodno blagostanje, ljudsko prosvitljenost in socialno pravičnost.

Povzdigniti kulturni nivo najširših plasti naroda racionalizirati agrarno proizvodnjo, nacionalizirati industrijo, zadaviti bankokracijo, izvesti socialno zaščito dela in pravično distribucijo produktov dela, osvoboditi našo nacionalno ekonomijo eksploatacije tuje internacionale in domačega anacionalnega kapitala, osvoboditi našo politiko od korupcije, demagogije in ignoranstva, v tem so poglavitni, vitalni in akutni problemi Jugoslavije in ne v slovenstvu in ne v srbsstvu, ne v hrvatsstvu ne katoličanstvu, ne v pravoslavju in ne v prečanstvu.

Hočemo biti socialni in nacionalni ne samo v besedah, marveč tudi v vseh svojih dejanjih. Zato zahtevamo od vseh, ki se nam pridružijo, da o socialnosti in nacionalizmu ne govore samo na shodih in po gostilnah, ampak, da ta socializem in nacionalizem izvajajo v praksi povsod in ob vsakem času. Pravi nacionalist je samo tisti, ki ne dela nepotrebnih kompromisov in ne popušča za vsako malenkost če je potrebna ali ne. Pravi nacionalist ne sme po nepotrebnem nemškutariti. Pravi nacionalistne sme niti gospodarsko niti kako drugače podpirati ne naših notranjih, ne zunanjih nasprotnikov. Kaj nam pomaga če kdo oznanja načelo „Svoji k svojim“, obiskuje pa lokale nacionalnih sovražnikov in kupuje svoje potrebščine pri trgovcih, katerim je od vsega, kar je našega, ljub in drag samo denar. Kdor hoče biti nacionalist tudi po dejanjih, ne le po besedah, mora vedno podpirati tiste, ki so člani njegovega naroda, ker ima le takrat pravico zahtevati od njih da bodo strnjeno stali za njim, kadar bo potrebna obramba njegovih interesov. Biti nacionalist vselej in povsod bodi temeljno načelo vsakega pristaša našega pokreta.

Jugoslovanska Akcija Prepovedana nemška prireditel

Že v maju leta 1932. je bila v Zagrebu na sestanku, katerega se je udeležilo nad 400 delegatov, najpomembnejših nacionalnih in javnih delavcev iz vse države, ustanovljena Jugoslovanska Akcija. Sestanek se je pretvoril takrat v veliki manifestacijski shod, na katerem so bila soglasno sprejeta načela in pravila Jugoslovanske Akcije, ki je neodvisen socialno nacionalen političen pokret, katerega smoter je, rešiti na temeljih jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva krizo političnih ustanov, ekonomskega sistema in socialne ureditve v naši državi. Ves čas od ustanovitve je Jugoslovanska Akcija s polno paro in vehemenco na delu, ki se naglo širi po vsej državi in je njeno seme padlo tudi v naši banovini na rodovitna tla. Že od prvega početka smo pokretaši budno zasledovali vse njeno delovanje. Pod praporom Jugoslovanske Akcije se zbira ročni in duševni proletarijat naše države, zbirajo se kmetje, zbirajo se delovni narod od Triglava do Črnega morja, zbirajo se vse, kar prenaša socialne krivice, zbirajo se vsi, ki trpe preganjanje, zatiranje in zapostavljanje na lastni zemlji. Pravila Jugoslovanske Akcije je potrdilo notranje ministrstvo že v oktobru leta 1932. Organizacija Jugoslovanske Akcije je doslej popolnoma izvedena na področju Savske in Primorske banovine, naglo pa se širi tudi v vseh ostalih banovinah naše države. Da vsaj nekoliko seznanimo naše pokretaše in somišljenike z njenim delovanjem objavljamo v celoti njen program, naslovljen organizacijam na področju Savske in Primorske banovine:

Prvo naše delo je dovršeno...

Jugoslovanska Akcija je izdelala v vseh pravicah svoj program in postavila glavna načela svojega naziranja v svet. Danes, ko je vse to izvršeno, prehajamo v aktivni boj na vseh črtah. To je drugo delo našega pokreta, označeno pod geslom: »pot k zmagi«. Jugoslovansko Akcijo čakajo sedaj najtežje naloge. Njeno članstvo mora biti pripravljeno na vse žrtve, ki so potrebne, da se ustvari naš veliki smoter. Ne sme biti več oklevanja! V tem odločilnem trenutku se mora vsakdo opredeliti: »ali z nami, ali proti nam!

Radi tega naj vse organizacije Jugoslovanske Akcije izvršijo reorganizacijo svojega članstva, da se pre-

pričamo koliko nas je in kakšni smo. To je prva naloga in za tem bodo sledila nadaljnja navodila.

Od danes naprej morajo vse organizacije z vsemi razpoložljivimi močmi in sredstvi podpirati delo vodstva in točno izvrševati vsa njegova navodila. Samo na ta način je uspeh našemu pokretu na celi črti in popolnoma zagotovljen.

Jugoslovanska Akcija prihaja med široke plasti naroda, da jim pokaže žarek novega časa, ki prihaja, da jih vzdrami iz dosedanjega mrtvila in da jih povede na nova pota lepše in srečnejše bodočnosti. Življenje naglo beži in radi tega ne moremo še dalje čakati. Nič dalje ne smemo odlagati! Nadaljevati hočemo delo in borbo predvojnne nacionalne omladine in se moramo hiteti, da čimprej ustvarimo njihovo Jugoslavijo! Utegnilo bi se zgoditi, da bi bilo jutri že prepozno...

Zato pozivamo na vkup ves Jugoslovanski narod, da nas podpre in nam pomaga, da čimprej spravimo v delo svoje življenjsko poslanstvo. Z nami so danes tisoči in jutri bodo že stotisoči Jugoslovani! Neodvisni od kogarkoli smo si točno začrtali svojo pot — mimo vseh in proti vsem — za velikost in moč jugoslovanskega kraljestva, za edinstvo in moč vseh Južnih Slovanov.

Neoziraje se na žrtve bomo branili nacionalno svobodo jugoslovanskega naroda. Z enako silo in smelostjo se bomo borili za njegovo socialno osvoboditev. Izhajajoči iz vrst delovnega ljudstva, katerega usoda je bila vedno kruta in neusmiljena, občutimo v svojih dušah vse boli in vse trpljenje našega malega človega in ta globoki občutek nam bo dal moč, da bomo vstrajali v boju, dokler vsem Jugoslovanom ne zagotovimo človeku dostojnega življenja.

Pripravite se toraj na odločilne dni, ki se bližajo! Delajmo in žrtvuimo se! Odslej ne sme biti nikogar med nami, ki bi poznal besedo: nazaj!

Naprej torej! Naprej k zmagi, ki mora biti samo naša! Naprej k oni veliki in pravični Jugoslaviji, kakršno zahtevajo in po kateri hrepenijo milijoni Jugoslovani!

V tem znamenju pošiljamo bratske pozdrave vsem organizacijam Jugoslovanske Akcije in jih pozivamo na obnovljeno delo in brezkompromisen boj v vseh pravicah!

Jugoslovanska Akcija

V opozorilo naši inteligenci

Zadnjič nam je izkušen poznavalec svetovni v »Borbi«, da je najboljšo sredstvo za pobijanje nemškutarenja prijazno občevanje z onimi našimi rojaki, ki so se tega navzeli pod Avstrijo in ki še sedaj s svojimi otroci vred nemškutarijo. Dopisnik pravi, da smo temu zlu v veliki meri sami krivi, ker po večini nismo ubrali poti, po kateri so nam Nemci odtujili toliko naših ljudi, to je po poti do srca zapeljancev, ki jih je preslepil zunanji blesk nemške »gospoščine« in ki so podlegli hlinjeni prijaznosti in navideznemu socialnemu čutu nemškega vsiljivca, ki je delal vse to pravzaprav le v svojo korist. Kar smo zamudili, bomo popravili le na ta način, da bomo s svojimi nezavednimi brati prijazno občevali in jih z dobro besedo in z blestečim vzgledom spreobrnil. Edino napram onim, ki izzivajo ali žalijo naš narodnostni in državljanski čut ter s tem kvarno vplivajo na okolico, je treba nemudoma odločno in strogo nastopiti. Dolžnost vsa kega dobrega Slovenca-Jugoslavana je, da stoji v službi te miselnosti. V prvi vrsti pa je v to poklicano naše izobraženstvo, o katerem pa moramo zaenkrat ugotoviti, da se te svoje svete dolžnosti vse premalo zaveda. Primer: Pride v neki urad mestnega načelstva izobražena Slovenka in nagovori uradnika nemški, zakaj, ne vemo. Uslužbenec ji odgo-

vori slovenski, omenjena gospa pa trdovratno nadaljuje svojo nemščino. Navzoči Nemci, ki poznajo to gospo kot Slovenko, so si mislili svoje, kako pa tako vedenje vpliva na prisotne Slovence, ne bo težko uganiti. Drugi primer: Vsi so se zavedali, da se nam naši narodni nasprotniki smejejo in nas na podlagi takih žalostnih primerov slikajo v svetu kot suženjski narod brez samozavesti in ponosa! Ne gre tu mogoče za kakšno šovinistično zagrizenost. Poudarjamo le, da mora imeti vsak dober Slovenec-Jugoslovan, posebno pa še izobraženec, dobršno mero prave narodne zavesti in domovinskega ponosa, kar je seveda treba vedno in povsod tudi v besedi in v dejanju pokazati. Narodno mladen izobraženec ni samo suha veja, ampak nam s svojo nezavednostjo in s slabim vzgledom silno škoduje. Upajmo, da se bo v tem pogledu obrnilo na boljše in da bo tudi naša inteligenca ubrala pot, ki si jo je začrtalo naše vrlo narodno delavstvo!

Že lani v drugi polovici leta je oblast prepovedala mariborskemu nemškemu športnemu klubu Rapidu vse nogometne tekme v Mariboru. Storiła je to radi nekvalificiranih nastopov Rapidovih pristašev napram slovenskemu življu in na zahtevo vse nacionalne javnosti, ki ni mogla dalje prenašati nesramnega in predrznega izzivanja.— Letos na pustni torek je nameraval SK Rapid prirediti veliko pustno maskerado v vseh prostorih »Uniona«. Prireditel pa je oblast prepovedala v pomirjenje nacionalne javnosti.

Jezik očistite peg! Delavstvo in dvig duševnega nivoja

Prilčno 1500 let je stara zgodovina našega naroda. Skoraj 400 let je že preteklo, odkar je izšla prva slovenska knjiga. Imamo Prešerna, Cankarja, Stritarja, Jurčiča, Levstika, Zupančiča in še nešteto drugih odličnih pesnikov in pisateljev, ki so tekotem več kot enega stoletja izgledili in opilili naš jezik. Mnogo milijonov knjig so razposlali med narod naši književni zavodi kakor Mohorjeva družba, Slovenska Matica itd. Nepregledno je številno naših časopisov in revij, namenjenih za vse stanove in poklice. Na stotine je slovenskih slovnice in besednjakov. Celih 15 let živimo že v svobodni, narodni državi, ki nam je dala lastno vseučilišče in najraznovrstnejše šole. In koliko prosvetnih društev in ustanov imamo! Slovensčina je — poleg srbohrvaščine — edini in izključni učni in uradni jezik v vseh šolah in pri vseh oblastvih. Človek bi mislil, da obvladajo naši ljudje pri takih razmerah več ali manj svoj lastni jezik in da so ponosni, da govore čisto in pravilno materinščino. — Toda — poslušajmo govorico priprostega naroda in »izobražencev« zlasti v našem obmejnem Mariboru! »V pouk in zabavo« bomo prinašali odslej od časa do časa »klasnične« vzgledne »prekrasne slovenske govorce« v vezani in nevezani besedi — seveda s primernim povdankom, da bo bolje držalo.

SHOD NACIONALNIH DELAVCEV.

Beda je zavlada v leških premogokopih! Nad sto brezposelnih rudarjev zre z veliko skrbjo v bodočnost. Premogokope so sredi zime ustavili. V tem se zrcali vsa brezobzirnost tujega kapitala in njegovih podreptnikov napram jugoslovanskemu delavstvu. O krivdi in krivcih bomo poročali še v posebnem članku. V jeseni ustanovljena podružnica Narodne strokovne zveze je sklicala shod, da se delavstvu razjasni položaj in se mu pokaže pot k socialni pravičnosti in prave mu jugoslovanskemu nacionalizmu, katerega bistvo je, širokim masam jugoslovanskega delovnega ljudstva pomagati h gospodarski, socialni in kulturni osvoboditvi. Dvorano v gostilni na Lešah so napolnili delavci in delavke do zadnjega kotička. Prišlo je tudi nekaj zagrizenih marksistov, ki so hoteli motiti shod, pa so to namero opustili, ko so slišali prepričevalne z argumenti podprete besede tov. Mikeca iz Maribora. Kakor povsod drugod, so tudi na Lešah marksistični voditelji s svojim postopanjem težko oškodovali delavce-rudarje. Polomijo marksističnega vodstva morajo prav posebej občutiti rudarji, ki so vrženi v kruto brezposelnost. Br. Gačnik je na shodu govoril tudi o pomenu četniške akcije Narodne odbrane, br. Pernuš pa je poročal o razmerah v občinskem odboru in o brezposelnih podporah. Lepo uspeli shod je vodil br. Dobejšek, podpredsednik NSZ na Lešah.

PRAV KAR JE IZŠLA KNJIGA

»Zimski vodnik po Sloveniji« izpod peresa odličnega poznavalca naših planin g. R. Badjura. Knjiga izčrpno obravnava najlepše smuške ture širom slovenskih planin in vsebuje seznam zimskosportnih postojank in zavetišč, radi česar je turistom in sportnikom prav toplo priporočamo. Dobi se proti ceni Din 50.— pri Tujsko prometni Zvezi, Tourist Office PUTNIK, Maribor, Aleksandrova 35.

Naravna inteligenca brez potrebne duhovne izobrazbe (teorije), je nekako tako kakor če bi hotel kdo v besedah prikazati svoje čustveno razpoloženje — in to še v jeziku, ki ga ne obvlada dobro: iz njega prihaja le jecanje, nepravilna uporaba izrazov, tako, da izgleda v molčnem stanju moder, v govorečem po neroden. Nima onih izkušenj (šole), one duhovne prakse, da bi usporejal dana dejstva v pregledne slike izločil iz njih »naštva« in slične »efekte«.

Tak človek zapade splošnemu zasmehovanju, kajti čim odpre usta malo bolj na široko, mu očitajo naivnost, nerodnost in smešnost: »Naj bo raje tih, ako stvari ne razume!« Itd. Tega pa nihče ne začuti, da je to krivično, ako ima »on manj izobrazbe, kakor jaz«, dasi služi delavec človeški družbi enako, kakor vsak drug član družbe: »Zakaj mu odrekam pravico in možnost izobrazbe?« V delavstvu je sila, ki naj preobrazbi človeško družbo: v njeni je poslanstvo in kot preobrazovalni faktor si mora vzeti vse pravice sam. Z dvigom kulturnega nivoja bi se dvignila tudi vrednost delavne moči (po efektu) in s tem bi si delavstvo priborilo pravico do ugodnejšega življenja. Tako bodočemu delavskemu očetu ne bo več treba reči sinu: »Uči se, da boš več in da boš boljše živel, kakor tvoj oče!«

Kje bi si naj vzel časa za zadoščevanje duhovnih potreb? Po mnogournem delu je utrujen, poln skrbi ter išče razvedrila v iluziji, ali pa v lahki vsakdanjosti: resnega in stvarnega življenja ima dovolj v službi.

Delavec je potreben skrajšanega delovnega časa in zvišanja plače, da si lahko ustanovi na svojem domu gospodarski temelj, ki je potreben za uspešno umstveno delo. Duhovna izobrazba pa je potrebna, ker ni dovolj: slepo zaupati svojim zapuščnikom, svojemu voditelju, nego vsakdo mora vedeti, v čem in zakaj zaupa baš njemu, da ga v gotovih primerih lahko tudi korigira. Delavstvo ni brezpravna masa večnih izkoriščevalcev!

Duhovni dvig delavstva je možen le preko dosege boljšega gospodarskega položaja in ta je mogoče le po gospodarski osamosvojitvi delavstva. V življenju vladajo zakon: »Ne prosí — pomagaj si sam!« in Bog ti bo pomagal!«, samo delavstvo mora prenesti to krilatico iz individualizma v kolektivizem. Brez dosege boljšega gospodarskega položaja je duhovna rast (dvig kulture) absolutno nemogoča. To vidimo jasno pri naših socialnih demokracijah in njihovih predavanjih v »Svobodni«. Nekatera predavanja morejo skoraj da konkurirati s predavanji »Lidske univerze« in ako abstrahiramo vso tendenčnost reklame(!), najdemo tu pa tam nekaj prav zanimivih predavanj. Ali dasi je njih »Svoboda« telesno in kulturno delavsko društvo, ni opaziti med poslušalci onih delavcev, za katere prav za prav gre; včasih se izgubita po dva med nje (pri predavanjih!). Pač pa imamo med poslušalci mnogo takšnih »delavcev«, ki so bili negirali poslanstvo kolektiva in so po zakonih individualizma prišli do boljšega položaja, t. j. oni znani »proletarijat z buržujskim ovratnikom«. Sploh prehaja v socialni demokraciji ves socializem (kakor tudi socialna t) v salone, prehaja v bontonsko formo in se izživlja v visokih debatah ter praznih »borovanjih«. Ni čudno, ko pa so nositelji tega pokreta tako degenerirani, da niso več proletarijat, kajti: »Mene so delavci že dvignili, zame so problemi socializma rešeni...« Tako si menda misli tudi gospod sodrug Čeh — in drugi z njim.

Obdavčenje zadrug

V članku »Boj trgovcev proti zadrugam«, ki ga je objavila »Borba« dne 8. decembra 1933, smo seznanili naše čitatelje z bojem, ki ga vodijo trgovci proti zadrugam. Ta boj je zavzel širši obseg po lauskem občnem zboru združenja trgovcev v Kamniku, ki je z resolucijo zahteval, da se konzumno in nabavljajno združništvo oblastveno odpravi in kratkoma izloči iz zadrugnega zakona. Odprava konzumnih zadrug, to je maksimalna zahteva trgovcev, dočim se njihova minimalna zahteva nanaša zgolj na takozvane »privilegije« zadrug, ki obstajajo v neobdavčenju z družbenim davkom (pridobnino). Napačno pa bi bilo, če bi se očitalo trgovcem napram vsem zadrugam enako postopanje. Njihov boj je naperjen le proti dobrodočim zadrugam, to so zadruge državnih uslužbencev, kajti socialno-demokratski konzumi, ki so radi slabega gospodarstva marksistov povsod v razpadanju, jim ne morejo škodovati. Nasprotno, taki konzumi so celo potrebni, da se z njihovo pomočjo diskreditira zadruga misel. Dokaz temu je »Trgovski list«, ki je v članku »Boj in manj privilegirani konzumi« priobčil dne 4. junija 1933 med drugim sledeče: »V sedanji težki gospodarski krizi, ko je zaslužek delavca minimalen, če ima sploh delo, pa je položaj delavskih konzumov še posebno težaven, dočim je položaj uradniških konzumov vedno enako ugoden, ker pač prejema uradnik vedno svojo plačo vsakega prvega, pa naj bo križa ali ne.«

»Mariborski koledar« se je dotaknil teh nečuvnih izvajanj, kar je dalo »Trgovskemu listu«, ki v zadnjem času posveča cele uvodnike mariborski Nabavljajni zadrugi drž. uslužbencev, povod, da se zgraža nad nelojalno polemiko, podarjajoč, da »Trgovski list« kaj takega sploh ni nikdar pisal, nasprotno, nastopal je celo proti znižanju plač javnim nameščencem. Tiskarskemu škratu, ki se je v »Mariborskem koledariu« pri citatu »Trgovskega lista« zmotil v datumu za en mesec (natisnil je 4. julija namesto 4. junija) se imamo zahvaliti za doznavo, da bi »Trgovski list« danes, če bi mogel, najraje zatajil, kar je objavil 4. jun. 1933. In to mu radi verjamemo, kajti dandanes ga ni človeka, ki bi se upal na ta način pisati o državnih uslužbencih, katerim so bili njihovi prejemki tako zreducirani, da ne morejo niti živeti niti umreti.

Pa še nekaj moramo poudariti, namreč dejstvo, da bi se trgovci borili proti znižanju plač javnim nameščencem. Ni težko uginiti, kdo piše uvodnike v »Trgovskemu listu« proti mariborski Nabavljajni zadrugi. Toda bil kdorkoli, daleč ne more biti od tistih trgovskih krogov, ki so izročili bivšemu mariborskemu županu g. dr. Juvanju spomenico z zahtevami po znižanju plač mestnim uslužbencem. Postopanje teh krogov je bilo tako odločno, da je celo mariborski »Večernik«, ki gotovo trgovcem ni nenaklonjen, objavil dne 3. oktobra 1930 članek pod naslovom »Vzroki današnje gospodarske krize«, v katerem je primerjal življenjski standard jugoslov. delavcev in nameščencev z drugimi državami in dokazal, da stoji Jugoslavija za vsemi daleč na zadnjem mestu. Ostro je grajal mariborske trgovske kroge, ki so tako kratkovidni, da zahtevajo znižanje plač, ko bi morali vendar vedeti, da se dajo težke gospodarske razmere ozdraviti le z okrepljenimi kupne moči konzumentov, torej z zvišanjem in ne z znižanjem plač. In ti krogi, ki so pri vsaki priliki videli vse zlo gospodarske krize le v previsokih plačah, imajo danes pogum repončiti se in v uvodnih člankih dajati lekcije drugim!

Ali so sedaj zadovoljni? Kajti vprašanje pridobnine, njihov minimalni program, je rešeno s sklepom finančnega odbora narodne skupščine, ki je te dni sklenil, da se vse zadruge, ki prodajajo svoje blago nečlanom, ter zadruge, ki prodajajo luksuzne predmete ali alkoholne pijače, izenačijo z drugimi trgovskimi podjetji. S tem so trgovci dospeli do zadnje postaje svojih minimalnih zahtev, dosegli so, da bodo tudi zadruge podvrže-

ne plačevanju pridobnine. Sedaj pričakujejo najbrž, da se bo tudi njihov maksimalni program, t. j. odprava ali uničenje zadrug uresničil sam od sebe, da torej zadruge, in postavljene v isti položaj s privatnimi trgovci, ne bodo v stanu vzdržati se v konkurenčnem boju. Žal jim je sedaj samo, da so javne nameščence, kakor smo zgoraj videli, na jako nekvalficiran način napadali, zato bi sedaj radi svoje prejšnje pogreške popravili s tem, da se jim približujejo kakor volk v ovčji koži in jih vabijo v svoje vrste, češ, mi se borimo proti znižanju vaših prejemkov.

Zadeva je pa povsem drugačna. Javni nameščenci so že dovolj okusili, kaj se pravi biti v gospodarski odvisnosti, zato se bodo še bolj oklenili svoje zadruge, ki jim edina zamore nuditi potrebno neodvisnost. Kar pa ni nič manj važno je to, načelo združništva, da se prodaja blago samo članom in ne pod tržno ceno, je sedaj znatno razširjeno. Zadruge niso plačevale pridobnine, prvič, ker je krog njihovih odjemalcev omejen, in drugič, ker imajo obče koristne namene. Eventuelni prihranki so se koncem poslovnega leta razdelili med člane. Pridobnino so plačevala samo privatna trgovska podjetja, katerih cilj je dobiček. Privatni trgovec hoče zaslužiti, on mora živeti od svojih odjemalcev, v njegovem namenu je dobiček. Zadruge hočejo nasprotno: izključiti vsak dobiček iz gospodarskega življenja. To je njihovo ple-

menito poslanstvo. Nuditi svojim članom najboljše in najcenejše življenjske potrebščine, da olajšajo konzumentom težki obstanek, temu načelu ostanejo zadruge zveste slej kot prej. Z obdavčenjem pa zadruge niso več vezane zgolj na svoje člane. Že dosedaj bi marsikdo rad kupoval v Nabavljajni zadrugi drž. uslužbencev, ker je vedel, da tam dobi boljše in cenejše blago, a se te ugodnosti ni mogel poslužiti, ker je bil nakup omejen zgolj na člane državne uslužbenice. Zana-prej, čim stopi v veljavo novi finančni zakon bodo v nabavljajnih zadrugah lahko kupovali vsi brez ozira na njihov poklic. S tem se bo število odjemalcev pomnožilo in zadruga bo v stanu, da ceno ponovno zniža in hkrati razširi svoje poslovne lokale in oddelke z uvedbo novih vrst blaga. Tako bo postala velika obrambna postojanka ne samo za državne uslužbenice, ampak za vse konzumente sploh. V odprtem konkurenčnem boju se bo pokazalo, ali so trgovci s tem, da so dosegli obdavčenje zadrug, dosegli izboljšanje svojega položaja. Eno stoji: izgovora sedaj nimajo več. Sami so hoteli tako, četudi so bili na pretečo nevarnost kar so iskali! Državnih uslužbencev itak ne morejo pridobiti, sedaj so po lastni nerodnosti v nevarnosti, da izgubijo še ostale odjemalce. Zadruga misel si utira pot preko vseh ovir širom zemeljske oble in je zaman vsak odpor proti nji. Zadruga oblika gospodarstva nosi v sebi življenje bodočnosti in ne bo podlegla, pač pa leži privatno gospodarstvo na smrtni postelji in mu tudi injekcije ne bodo več pomagale.

„Svaka sila do vremena“

Stari srpski pregovor

Pred obnovitvijo socialistične stranke

Dne 3. februarja t. l. so se zbrali v Beogradu zastopniki po vsej državi razmetanih marksističnih drobcev, da bi sklenili ustanovitev oziroma obnovitev nekdanje socialne demokratične stranke. — Kongres je vodil znani Topalović, na pre zidijalnem odru dvorane je bila razvita rdeča zastava razrednega boja z napisom, ki ga cenijo tudi komunisti: »Proletarci vseh dežel, združite se!« Poleg naših rdečkarjev, med katerimi pa hvala Bogu itak ni niti enega inteligentnejšega predstavnika, so se tega »ustanovnega« kongresa udeležili seveda tudi zastopniki internacionale, med njimi tudi zastopnik avstrijskih socijev, znani dr. Renner. V svojem referatu je Topalović izpovedal, da bo nova stranka »programatično temeljila na stremljenju po odpravi kapitalističnega gospodarskega reda in združenju celokupnega gospodarstva v velikih, na principu socializacije zgrajenih zadrug. Stranka je v svojem bistvu marksistična. Nosilec novega družabnega reda bo delavski razred, ki mora stranki zagotoviti njen kader.«

Kakor je razvidno iz teh besed sodru-ga Topalovića, se nova socialna demokratska stranka ne misli ozirati na ustavo Kraljevine Jugoslavije z dne 3. sept. Socialni demokrati še niso niti začeli s svojim destruktivnim delom med narodom in že negirajo temelj naše Države na ta način, da proglašajo delavstvo kot edinega nosilca novega državnega reda. S tem so se vidom približali komunistični teoriji o diktaturi proletarijata. Ali je res že slepota udarila, da ne vidijo, kaj se skriva za nedolžno firmo socialne demokracije?

Jugoslovenski narodni delavec — tako duševni kakor manualni — mora sedaj gledati, kako se bo odvijala nemoteno odprava era razrednih bojev. Mirno mora gledati, kako se marksizem, ta najnegativnejši pojav v politični zgodovini vseh časov, pripravljaja na svoj naskok proti stanovsko pomirjeni in socialno ter nacionalno konsolidirani državi.

V svoj program. Sedaj gre za tehtno konstatacijo: Ali so socialni demokrati v Beogradu farbali svoje verne ovčice s tem, da so sicer vehementno govorili, niso pa teh zahtev zapisali v svoj program? V tem slučaju gre za največjo politično lumparijo sedanjosti. Socialni demokrati se prav dobro zavedajo, da bo g. notranji minister prečital predloženi program točko za točko. Njegovo oko ne bo prezrlo fundamentalnih določb obnovljenega programa. Za nas, ki bomo borbo proti rdeči kugi med našim delavstvom podsetorili, je beseda notranjega ministra in kraljevske vlade merodajna. Če bo iz Beograda prispela vest, da je notranji minister dovolil obnovo socialdemokratske stranke, potem vemo, da so rdečkarji sami črtali iz programa vse ono, kar so na ustanovnem kongresu v Beogradu obljubili svojim sodrugom. Videli bomo tedaj, da so iz golega pohlepa po političnem vodstvu in političnem uplivu sami črtali vse, kar bi kraljevska vlada, odgovorna kralju in narodu, prav tako morala črtati. V tem slučaju ne bi bilo več govora o proletarijatu kot »edinem nosilcu družabnega reda v državi«. Jasno pa je, da v tem primeru

socialni demokrati izgubijo vsako legitimacijo za karkršnokoli politično zastopstvo delavstva. To, kar se sedaj pripravljaja v okviru obnove socialne demokracije, je največja golufija, kolikor smo jih doživeli v prejšnji žalostni dobi stran karskih bojev.

Narodno zavedno delavstvo se zaveda, da ima v narodni državi takorekoč monopol na politično vodstvo delavskega gibanja. Internacionalci ne morejo garantirati, da bodo njih privrženci izpolnjevali svoje dolžnosti do kralja in države. Vsa njihova ideologija in vsi nauki te revolucionarne stranke so v takem protislovju z dogmatičnim pojmovanjem naše monarhije in države, da bo boj, ki ga napovedujemo nosilcem rdeče zastave, kronan slejkoprej z uspehom naše stvari. Posebno velja to za mariborske marksiste, ki so po vojni nadaljevali narodno-odpadniško akcijo s tem, da so smešili na severni obmejni postojanki vse, kar je bilo nacionalnega, loveč na ta način vse tiste narodne omahljivce in zagrizene nemškutarje, ki so ploskali prej Wallischu, sedaj pa kakemu marksiststu slovenskega pokolenja. Sodrug dr. Renner bi bil lahko marsikaj povedal v Beogradu, med drugim tudi to, zakaj pred vojno graški socialdemokrati niso hoteli izdajati za slovenske delavce posebnega glasila. Takrat je prejel slovenski delavec »Arbeiterwille« kot svojo duševno hrano, kajti nemški socialisti niso hoteli v smislu »internacionalizma« dati slovenskemu delavcu slovenskega, čeprav marksističnega glasila. Tak je bil »internacionalizem« teh ljudi, ki so se potuhnili, da bi v svobodni Jugoslaviji lahko nadaljevali tam, kjer je nehal prosluli Wallisch.

Pismo s severne meje

»Kdor ima mladino, ima bodočnost!«, te besede so gotovo resnične in Nemci tu in tam preko se jih v polni meri zavedajo. Njihov boj je mimo gospodarske zaslužitve našega naroda na severni meji, h kateri spada tudi Maribor, naperjen v prvi vrsti našim šolam in našemu učiteljstvu. Naši sosede vodijo točno evidenco o naših šolah in še točnejšo evidenco o učiteljstvu, ki je na teh šolah.

Ne dvomimo o velikem pomenu delovanja učiteljstva, ki ga vrši v silno težkih razmerah zlasti na naši severni meji. Priznamo našemu učiteljstvu, da se zaveda, da ni za svoje delo odgovorno samo papirnatim šolskim zakonom, marveč, da je odgovorno živemu narodu in zgodovini. Učitelj, ki deluje na obmejni šoli se mora posebno zavedati, da delo samo med štirimi šolskimi stenami ne doseže smotra, ki ga mora doseči vsak v svojem kraju, to je v prvi vrsti vzbuditi mora narodno zavest in vcepiti morala v mlada srca ljubezen do domovine.

Zlasti mora na meji učiteljstvo svoje v šoli načeto delo nadaljevati tudi izven šole, kajti, če mladina, ki zapušča šolo za vedno, večkrat zapusti tudi svojega učitelja za vselej, če si jo ni popreje priklenil na se, če ni navezal vezi z njo. Ta vez med učiteljstvom in mladino, ki zapušča šolo se da vzdržati in utrditi le z izvenšolskim delom. Biti si moramo na jasnem, da se naši nasprotniki kaj radi lotijo šoli odrasle mladine, ki se da lahko zapeljati na stran pota, bodi si v narodnem ali moralnem pogledu. Za mladeniča ali mladenko so leta med 15—20 najnevarnejša. Učitelj, ki živi z mladino bota razumel, bo to upošteval. In če se mu posreči privezati to mladino na se je lahko siguren svojega uspeha. Taka mladina bo prav gotovo v vsakem oziru takšna kakršno si želi vsak iskren Jugoslovčan v svojem velikem idealizmu.

Lahko je to rečeno, a težje storjeno. Oni, ki zahtevajo od učitelja izvenšolsko udejstvovanje, ne vidijo številnih zaprek, s katerimi se mora boriti učitelj-nacionalist-idealist, ne uvidijo, kako nujno je učitelj potreben podpore v veliki misiji. Učiteljstvo je popolnoma upravičeno, da si lasti pravico po izvenšolski vzgoji mladine, ki je šoli odrasla. Nikdo drugi si pravzaprav te pravice lastiti ne

Vsi, ki se bodo jutri bojevali za to zemljo — morajo imeti danes kruh in zaslužek.

sme in ne more. Učitelj je tisti, ki se je trudil osem let z otrokom v šoli. Učitelj je tisti, ki mu je vtil vse osnovne pogoje za življenje. On je tisti, ki ga je pripravil na pot v življenje. In učiteljeva dolžnost je tudi, da ga vzgaja še, ko je zapustil šolo, ker je tak otrok še vedno njegove vzgoje nujno potreben.

Toda v življenju je to drugače. Največkrat se zgodi učitelju, da mu šoli odraslo mladino odzamejo drugi faktorji, ki do mladine nimajo nobene pravice. Da je temu tako so krivi tisti, ki se še niso jasno izrazili komu pripada posvetna vzgoja naroda. Energija, ki se porablja za vzgojo širših plasti nima zaželjenih uspehov. To se posebno občuti na severni meji, kjer so uspehi tako majhni, komaj vidni. Da v takih razmerah učitelj ne more dosti doseči ni čudno, čud-

no je le, da je ohranil v sebi še toliko na bojišču, na katerega lete krogle z desne in leve, dokler končno ne podleže.

Učitelj-idealista bo delal še nekaj časa tudi v takih razmerah. Toda ne dolgo, ker se bo obrabil kakor stroj. Potrebno je torej posebno tu na meji najti sistem, ki naj že enkrat prinese učitelstvu nekako stalnost, ki naj mu nudi trdno in izdatno oporo v njegovem težkem delovanju. To je že skrajni čas. Mimogrede bodi še povedano, da bi se moralo najstrožje gledati na to, da bi mladina na meji in v obmejnih krajih ne vedrila pod prapori raznih internacionalnih društev in prav tako bi se tudi učiteljstvo v takih društvih ne smelo udejstvovati. O potrebah naše meje pa drugič nekaj več.

Z NAŠIH POSTOJANK

Maribor

PROŠNJA.

Kateri zavedni mariborski mojster, mizar, mehanik ali elektrotehnik bi bil tako usmiljen in bi sprejel v uk ubogega toda krepkega 15letnega fanta, ki ima izredno veselje, da bi se izučil ene omejenih obrti? Mojster, ki bi uslišal prošnjo revnega fanta, naj sporoči svoj naslov upravi našega lista, Gregorčičeva ul. 26. Maribor.

BESEDA O MOTOSMUČANJU.

Po kamniti cesti drčijo drug za drugim motosmučarji in meščani bulijo vanje. Senzacija, senzacija! Za nocojšnji in mogoče tudi za juternji dan dovolj. Ej, kako smo danes smešni, majhni, duševno razdvojeni in pomilovanja vredni — ena prav tako pomilovanja vredna vožnja — pa smo iz sebe! — Le pomotoma sem zašel v to senzacijo in zato bežal, da stopim čimprej na stranpot. Pa zašlišim priletnega moža: »Ne vem več, kaj je pamet, kaj norost. Kaj hočejo ti mladiči s to vrto-glavo vožnjo, ki je združena le z nevarnostjo? Če bi bil jaz oblast, bi to nele prepovedal, ampak tudi kaznoval.« Danes, ko se da vse kupiti in prodati; ko se je svet že odvadil lastne sodbe in slepo veruje v besedo »uglednih« in »visokih«, je ta beseda preprostega moža po javnem mnenju zarjavela. Bilo to kakorkoli, a je modra, pametna in zelo sodbna. Šport ... Bogat pojem, seveda ... gibanje ... zrak ... utrjevanje telesa ... lepota. Končno: zdravo telo — zdrava duša. Vse res in prav, dokler se vse to giba v mejah treznosti in zmernosti. Ampak ... motociklist in na njegovo vozilo privezan smučar ... in blazna naglica ... Ne, to pri našem pojmu ni več šport. Če pa promatra-

mo to s socialnega stališča, moramo zaključiti le tako-le: Tak šport je neproduktivnega značaja. Šport, kot se goji danes, pa je opasen v telesnem in duhovnem pogledu. Kaj so tekma, strast, zavist? Na to nam more odgovoriti mladina, ki ji je postal šport vzor in v mnogih slučajih sam sebi namen. Kaj bi ne, če pa tekmujejo že povsod in sta naglica in moč otroški vzor. Tukaj tiči opasnost, ki se je ne zavedamo. Nedeljska senzacija je spet malo podrezala v mladino. Nam, ki opazujemo in tehtamo življenje in njegove pojave z narodno-gospodarskega, narodno-zdravskega in narodno-vzgojnega stališča, ni taka-le novost postranska zadeva in se vprašamo: Če se pred vsako telesno ali duševno kretnjo vprašamo po namenu, se nam to vprašanje vsiljuje tudi tukaj. Je taka tekma dobra, koristna? Ne! Na eni čaka porcija brezvebinske časti ali slave, na drugi pa — razbita glava. S tem pa stopi stvar na javni oder in naša dolžnost je, da pokažemo v to noro, nesmiselno in socialno škodljivo stran. Pridružujemo se mnenju preprostega moža, da naj bi oblast take vrto-glavosti prepovedala.

Celje

ŽALOSTEN PRIMER.

K našemu zaupniku je prišla neka uboga vdova, delavka z malim otročičkom in se je bridko pritožila o krivici, ki se ji godi v nekem tukajšnjem podjetju od strani »nenadomestljivega« tujca. Revici je padel tovarniški izdelek iz rok in ji je bila zato takoj odpovedana služba in stanovanje, sedaj v sredi zime. Človeku zastane kri v žilah ko pomisli, da so ti tujci zaposleni po krivdi naših »nacionalnih« ljudi zato, da mečejo naše poštene

ljudi za vsak malenkosten prestopok na cesto. Koliko časa bomo še vse to mirno prenašali in trpeli? Koliko časa bodo naše oblasti izdajale takim tujcem zaposlitvena dovoljenja? Koliko časa bodo še naši strokovnjaki brezposelni, koliko časa bodo še stradali, da se bo oholi tujec redil in mastil na njihov račun?

Sladki vrh

NEMŠKUTARJEM RASE GREBEN.

Občino Sladki vrh ob Muri so priklopili veliki občini Št. Ilj v Slov. goricah. To je nekaterim hujšakačem zmešalo glave. Dva izmed hujšakačev s Sladkega vrha o katerih vemo, katerega društva sta agenta, sta pred kratkim pobirala podpise za odcepitev bivše občine Sladki vrh od Št. Ilja in za priključitev k veliki občini Velka. Da jih pri tej akciji ni vodila gospodarska skrb, to je jasno, kajti če bi občina Sladki vrh spadala pod občino Velka, bi bila mnogo na slabšem, ker je občina Velka gospodarsko mnogo šibkejša kot šentiljska. Znanj so nam namenili teh hujšakačev. Občino Sladki vrh bi radi priključili veliki občini Velka v kateri gospodari še v precejšnji meri sovraženi duh. V občini Velka so Trate, ki niso slovenske, precej okužena je tudi Zg. Velka in prav tako severni del Ploversnice. Oddaljenost do Št. Ilja ali do Velke je skoraj ista. Ljudje s Sladkega vrha spadajo pod mariborski okrajni sodni okoliš, hodijo nakupovati v Maribor in so torej bolj navezani na Št. Ilj kakor pa na Velko. In tudi je ves promet usmerjen preko Št. Ilja, dočim je Velka sladakogorčanom zelo od rok. Edini razlog za priključitev k Velki bi bila župna cerkev. Toda sladakogorčani bolj malo hodijo k maši na Velko. Iz tega sledi, da je občina Sladki vrh iz gospodarskih in nacionalnih ozirov pravično priključena k šentiljski in tako tudi naj ostane. Hujšakačem pa, ki rovarijo naj bi oblast bolj gledala na prste, ker s tem povzročajo samo nepotrebno mržnjo in sejejo razdor.

Prevalje

USTANOVNI OBČNI ZBOR NO.

Na Svečnico je bil v Prevaljah ustanovljen občni zbor krajevnega odbora Narodne odbrane. Zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora, br. Joško Pernuš, rudniški uradnik. O razvoju Narodne odbrane in njenem delu pred, med in po vojni je v lepo zasnovanem in jedratem govoru poročal delegat oblastnega odbora Narodne odbrane br. Dolje Ogrizek, o pomenu viteških čet pa je govoril br. Janko Gačnik iz Guštanja. Ker primerjajo marksisti četniški pokret NO s Hitlerjevimi gibanjem in njegovimi udarnimi oddelki, sta oba govornika naglasila, da

je bil četniški pokret NO že v času, ko se Hitlerju o narodnem socializmu še sanjalo ni.

Huda jama

OBČNI ZBOR NSZ IN GLEDALIŠKA PRIREDITEV.

Preteklo nedeljo dopoldne je imela podružnica NSZ v Hudijami svoj redni občni zbor. Udeležila sta se ga tudi tov. Bajt iz Maribora in tov. Kravos iz Ljubljane. Vsa podana poročila so bila zgovoren dokaz, da je bilo delo podružnice v preteklem letu uspešno. — Tov. Kravos je v nazornih besedah orisal težek položaj delavstva. Tov. Bajt pa je z vsjo jasnostjo pokazal na krivce te bede in podal nekaj smernic za izboljšanje tega nevezdržnega stanja. — Pri volitvah je bil izvoljen soglasno dosedanji odbor. — Popoldne istega dne pa je dramski odsek podružnice v nabito polni dvorani uprizoril Cankarjevega »Hlapca Jerneja«. Igra je uspela vsestransko dobro in so se potrudili vsi igralci. Navzoči pa so bili iznenadeni in priznavarja igralcev kar ni hotelo biti konec. — Podružnici v Hudijami čestitamo k temu lepemu uspehu in smo prepričani, da nas bodo kmalu zopet iznenadili s slično priredvijo. — Le tako naprej!

Dravo grad

SRAMOTNO NIZKE ZLAČE V TUKAJŠNJI TEKSTILNI TOVARNI.

Pri zadnjem izplačilu v tukajšnji tekstilni tovarni Ornik je prejelo delavstvo tako mizerne plače, da je to v gotovem primeru ne samo socialni, temveč tudi kulturni škandal. Zasluzek 14 dni se je gibal od 25 (!!!), 50, 100 do največ 280 dinarjev. Kako naj delavstvo s tem zasluzkom izhaja, pa si naj sodbo ustvari javnost sama. Tako ravnanje tovarnarja prav dobro razumemo, povemu mu pa tudi lahko, da se moti, če misli, da bo obogatel na račun delavstva. — Pripomnimo naj še, da je delavstvo v tej tovarni izpostavljeno psovaniu nekega tujca, ki ravna z delavstvom prav škandalozno.

Širite „BORBO“!

Nar. d. strokovna zveza, Maribor

Sodna ulica 9 — dvorišče

Uradne ure tajništva so od 1. januarja dalje
dopoldne od 9. 12. ure
popoldne od 15. 19. ure
ob nedeljah in praznikih od 9. 11. ure dop.

Z današnjimi malimi dohodki

izhajate le, če kupujete vse blago za obleke in perilo, izgotovljeno perilo, predpasnike, pletenice, nogavice, ovrtnike, samoveznice, čepice, platno, sukno, odeje i. t. d. po znižani ceni pri trrdki

★

I. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Gosposka ulica 13

Bučno olje

vedno sveže in prvovrstno priporoča

J. HOCHMÜLLER

tovarna bučnega olje

MARIBOR, Taborska ulica 7

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daže posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruge

Predstavniki in izdajatelj Tone Bajt, predsednik Narodno-strokovne zveze v Mariboru. Urednje in odovarja Rudolf Germ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d. predstavnik ravnatelj Stanko Detela v Mariboru